

**การพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา**  
**สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**  
The Teacher Development in Secondary Schools under  
Secondary Educational Service Area Office 32

กิติวัชร ถ่ายงาม<sup>1</sup>/ สุนทร โคตรบรรเทา<sup>2</sup>/ บรรพต วงศ์ทองเจริญ<sup>3</sup>

Kittiwat Thuasingam / Sunthon Khotbanthao / Banphot Wongthongcharoen

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินความต้องการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 2) ศึกษาสภาพการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 3) พัฒนาชุดฝึกอบรมครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประชารัฐ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 3,027 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน มัธยมศึกษาจำนวน 304 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครื่องซึ่งและ มอร์แgen และการสุ่มอย่างง่าย ครู 32 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการฝึกอบรม 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความต้องการ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.9828 และ 0.9831 ตามลำดับ ชุดฝึกอบรมครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีประสิทธิภาพ  $E1/E2 = 80.32/83.65$  แบบประเมินความพึงพอใจในโครงการฝึกอบรม และแบบประเมินความเหมาะสมของ การพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรัมย์

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรัมย์

<sup>3</sup> อาจารย์คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรัมย์

## ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการพัฒนาครุตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มี 4 ด้านได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ พบว่าความต้องการพัฒนาครุ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพการพัฒนาครุตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

3. ชุดฝึกอบรมครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีประสิทธิภาพ  $E_1/E_2 = 80.32/83.65$  ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์  $E_1/E_2 = 80/80$  และผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อ การใช้ชุดฝึกอบรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. การพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษามี 8 ขั้นตอน คือ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบประเมินความต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครุปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถาม สร้างชุดฝึกอบรม หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม นำชุดฝึกอบรมไปปฏิบัติ ประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรม และเขียนรายงานผลการฝึกอบรมสำหรับ การดำเนินการครั้งต่อไป

**คำสำคัญ :** การพัฒนาครุ ความต้องการและสภาพการพัฒนาครุ ชุดฝึกอบรม การพัฒนาครุ และโรงเรียนมัธยมศึกษา

## Abstract

This research aimed 1) to assess the needs for teacher development in secondary schools affiliated to Secondary Educational Service Area Office 32, Buriram Province; 2) to study the state of teacher development in secondary schools; 3) to develop the training packages for teacher development in secondary schools; and 4) to propose guideline for the teacher development in secondary schools. The population included 3,027 personnel in the secondary schools. The sample consisted of 304 personnel in secondary schools, derived through Krejcie and Morgan's Sample-size Table and the simple random sampling technique, 32 personnel and 5 experts in curriculum and training. The instruments used in this research were the needs assessment and the questionnaire with the reliability of 0.9828 and 0.9831 respectively; the training packages for secondary school teachers with the efficiency of  $E_1/E_2 = 80.32/83.65$ ; and the assessment of the satisfaction in the training packages, and the assessment of the appropriateness of the teacher development in secondary schools. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation

and t-test. The main research findings were summarized as follows:

1. The needs for teacher development in secondary schools affiliated to Secondary Educational Service Area Office 32, as perceived by the personnel included four aspects, namely school curriculum development, learning process development, learning measurement and evaluation, and research for educational quality development. It was also found that the needs for teacher development as a whole and individually were at the high level, except in the research for educational quality development aspect it was found at the moderate level.

2. The state of teacher development in secondary schools as perceived by the personnel as a whole and individually was at the high level, except in the research for educational quality development aspect, it was found at the moderate level.

3. The training packages for teacher development in secondary schools, constructed by the researcher had the efficiency of  $E_1/E_2 = 80.32/83.65$ , which was higher than the criterion of  $E_1/E_2 = 80/80$ . The pretest and posttest learning achievements were found with statistically significant difference at level of .01. In addition, it was also found that the participants taking part in training had the satisfaction towards the implementation of the training packages as a whole and

individually at the high level.

4. The teacher development in secondary schools had 8 steps : 1) to study relevant basic data and documents, 2) to construct the assessment of needs and the questionnaire on the current teacher development condition, 3) to analyze the data from the assessment and the questionnaire, 4) to construct the training packages, 5) to calculate the efficiency of the training packages, 6) to implement the training packages, 7) to evaluate the training packages, and 8) to report on the training for further implementation.

**Key Words :** Teacher development, needs for and condition of teacher development, training packages, the teacher development, and secondary schools

## บทนำ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่ต่อจากระดับประถมศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้บุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกวิชาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 2 ช่วงชั้น คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนช่วงชั้นละ 3 ปี นับว่าเป็นการศึกษาระดับกลาง ซึ่งจัดขึ้นสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุประมาณ 12 - 17 ปี ให้ได้เรียนหลังจากจบประถมศึกษาและเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป ผู้ที่เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษา อาจออกไป ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการ วิชาชีพตามความสนใจ และความสนใจ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พึงให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียนกลุ่มวิชา ที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 1-4)

ครุคือบุคคลสำคัญในการจัดการกระบวนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ครุமัธยมศึกษาควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ตามกลุ่มสาระที่รับผิดชอบในระดับสูงสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า องค์ความรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตรงตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน สามารถพัฒนานักเรียนให้ทุกกลุ่มทำให้มีความรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพเป็นไปตามเอกลักษณ์อย่างแท้จริง และครุต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีความเสียสละ มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ในรายวิชา ที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีความรู้ในหลักสูตรมัธยมศึกษา และสามารถนำไปใช้ได้อย่างดี สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจใน การวัดประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลาย และสามารถนำกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงตามสภาพจริง (ศักดิ์สิน ช่องตารางกุล, 2554 : 83 - 95)

ครุมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพด้วยการให้ การศึกษา โดยเฉพาะในด้าน การสอนต้องเน้นการสอนคนให้มากกว่าการสอนหนังสือ เพื่อให้เขาเป็นคนเก่งและคนดีเป็นประโยชน์

แก่สังคม จึงได้ซึ่งอ่าวเป็นครูที่แท้จริง (ประวิตร ชุศิลป์, 2542 : 10) แต่ปัจจุบันปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลการเรียน และด้านวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาที่พบมาก (รุ่งภา นุตวงศ์ และคณะ, 2553 ; ทิศนา แรมมณี และคณะ, 2545 3-12 ; ฉันทนา กล่อมจิต, 2549 ; แขก มูลเดช, 2555 ; นิลรัตน์ นวกิจไพรุรย์, 2554) นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนเพื่อการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนใช้เวลานานจึงเห็นผลการพัฒนาได้ชัดเจน ซึ่งไม่ได้รับผลลัพธ์ เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ในการทำหลักสูตรโรงเรียน ทำให้ครุขาดความเชื่อมั่นของหลักสูตรโรงเรียน และครุขาดความสนใจไม่ร่วมมือทำหลักสูตรโรงเรียนทำให้การดำเนินงานล่าช้าจึงได้หลักสูตรโรงเรียนที่ไม่ได้คุณภาพ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2545 : 2) นอกจากนี้อุปสรรคอีกประการคือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากร และขาดความรู้ในการสร้างหลักสูตรโรงเรียน พบว่าบุคลากรเคยชินกับ การรับหลักสูตรที่เสริจไปปฏิบัติมากกว่าจึงขาดความตั้งใจ หรือไม่มีแรงจูงใจในการพัฒนาหลักสูตร (หน่วยนิเทศการศึกษา, 2545 : 9-10)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ให้ได้ผลดี มีปัจจัย 9 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารต้องเน้น การพัฒนางานวิชาการ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครุ มีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครบวงจร ครุต้องพัฒนาตนเองเสมอ การเตรียมการสอน โดยนำความรู้มาใช้ มีแนวคิดที่ชัดเจนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครุต้องจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัว และผู้ปกครองกับชุมชนให้ความร่วมมือ (ทิศนา แรมมณี และคณะ, 2545 : 3-12)

นอกจากนี้ วารีรัตน์ แก้วอุไร (2547 : 43 - 58) กล่าวถึงครูเป็นผู้นำในการกำหนดการเรียนรู้ ของนักเรียนให้สามารถแสดงออกว่า นักเรียนเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อการพัฒนา ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีของการพัฒนาระบวนการเรียนรู้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ และปัญหาในการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งส่วนมาก เกิดจากความไม่พร้อมของครู ในด้านความรู้ทางวิชาการ เนื่องจากขาดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลในการพิจารณา ว่า นักเรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ โดยวิธี วรรณรัตน์ (2537 : 5-11) กล่าวถึงสาเหตุปัญหาการวัดประเมินผล คือ ด้านบุคลากร และด้านเครื่องมือ แต่ปัญหาด้านบุคลากร มีความสำคัญมาก เพราะ เกี่ยวข้องกับเครื่องมือว่ามีคุณภาพหรือไม่ ซึ่ง บุคลากรเกิดจากการขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือ ใช้วัดในด้านพุทธศาสนา จิตพิสัย และทักษะพิสัย สะท้อนให้เห็นว่า ครูสอนแต่ในหนังสือหรือเรื่องราว ที่มีให้ในตำรา รวมไปถึงครูขาดเทคนิคหรือวิธีการวัดผล และประเมินผลที่ถูกต้อง

ในทำนองเดียวกันการศึกษาของ บุญชู ชลัชเชียร์ (2549 : 1-3) แสดงถึงสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนระดับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการประเมินในระหว่างเรียนมาก ที่สุด ขณะที่การประเมินความพร้อมก่อนเรียนใน

ระดับต่ำสุด ดังนั้นเพื่อพัฒนาระบบการวัดประเมินผลการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องกำหนด ระเบียบและแนวปฏิบัติให้โรงเรียนถือปฏิบัติเป็น มาตรฐานที่มาจากความเห็นของครู อย่างไรก็ตาม อุปสรรคสำคัญคือความรู้ความเข้าใจและความมั่นใจ ของครู

งานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญไม่ต่างกับงานวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ครูสามารถทำวิจัย ที่ง่ายที่สุด คือ วิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีประโยชน์ในการพัฒนาตัวเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดย สภาพความเป็นจริงแล้วการวิจัย ในชั้นเรียนไม่ใช่ สิ่งที่แปลกใหม่จากหน้าที่ที่ครูปฏิบัติอยู่ ครูจะเป็นบุคคลที่ทำวิจัยในชั้นเรียนตลอดเวลา ผู้วิจัยคือตัวครู การวิจัยในชั้นเรียนเริ่มด้วยการปฏิบัติการวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ผู้วิจัยประสบอยู่ จากนั้นทำการศึกษากำหนดแนวทาง แก้ปัญหาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ เกิดการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ครูประสบกับปัญหาในการวิจัยหลายด้าน ทั้งที่เกิดจากตัวครูเอง ได้แก่ ครูขาดด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และ ความสนใจพัฒนาตนเองเรื่องการวิจัยอย่างจริงจัง ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากไม่เคยทำงานวิจัยมาก่อน หรือจากสภาพแวดล้อมในการทำวิจัย ได้แก่ ด้านบุคลากรที่ให้คำปรึกษาในการทำวิจัย ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และการส่งเสริมจากผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่เห็นความสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลในการพัฒนาการการเรียนการสอน เพราะเมื่อรู้ปัญหา แต่ไม่ทำวิจัยย่อมไม่รู้วิธีแก้ปัญหาได้ (อนุวัติ คุณแก้ว, 2546 : 2 - 44)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้จัดการประชุมเพื่อพัฒนาหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียน การวัดและประเมินผล เรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ณ ห้องประชุมครี สว่างรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีผู้บริหารโรงเรียน คณะครุภูส่วนและศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้พบปะ喻 หลักสูตรโรงเรียนเพิ่ม ภาระให้ผู้เรียนและครุยังกำหนด โครงสร้างหลักสูตรไม่ครบถ้วน สาระเพิ่มเติมที่กำหนดไว้ส่งผลกระทบคุณภาพผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ และ การจัดการเรียนรู้ยังไม่มีความสอดคล้องกับแผนการสอนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้กำหนดไว้ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนครุยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านอื่นๆ นอกจากด้านการออกข้อสอบปัจจุบันมีความรู้ในการออกข้อสอบบัดประเมินผลการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2556)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมการพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา

4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครุในโรงเรียนมัธยมศึกษา

### วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังขั้นตอนดังต่อไปนี้

**ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการและสภาพการพัฒนาครุ ประชากร ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 3,027 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 304 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจี้และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบประเมินความต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครุโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้**

1. สร้างร่างแบบประเมินความต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครุตาม คำนิยามศัพท์เฉพาะ และนำร่างแบบสอบถามการพัฒนาครุที่สร้างขึ้น พblo อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามของคำศัพท์เฉพาะ และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมในข้อคำถาม เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมตรงกับสภาพจริง

2. นำแบบประเมินความต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครุมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่า คำามทุกข้อมีค่าความ

สอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และผู้เชี่ยวชาญ มีข้อแนะนำในการใช้ภาษา ปรับปรุงข้อความตาม ที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และนำแบบสอบถามปรับปรุง แล้วไปใช้กับครูอาจารย์เรียนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลfa ของ cronbach ปรากฏว่า แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมีความเชื่อมั่น 0.9828 และ 0.9831 ตามลำดับ

3. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างจริง 304 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างของเครชีและมอร์แกน และการสุ่มอย่าง ง่าย รวมรวมเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำ มาพัฒนาชุดฝึกอบรมต่อไป

**ตอนที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกอบรม** โดย นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความ ต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครู เพื่อ นำมาปรับปรุงครู โดยกำหนดหลักการของ หลักสูตรเป็น การกำหนดกรอบและวัตถุประสงค์ ของชุดฝึกอบรมอย่างกว้างๆ โดยให้สอดคล้องกับ ความต้องการของครู ซึ่งเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรโรงเรียน การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลการศึกษา และ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากนั้นนำ ข้อสรุปสภาพปัญหาและความต้องการของครูจาก แบบสอบถามสภาพการพัฒนาครู และแบบประเมิน ความต้องการมากำหนดเป็นเนื้อหาสาระของชุดฝึก อบรม ประกอบด้วยจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับจุด หมายชุดฝึกอบรม เนื้อหาสาระกำหนดรายละเอียด ของความต้องการของครูจากแบบประเมินความ ต้องการพัฒนาครู กิจกรรมการฝึกอบรม กำหนด

ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา สาระ และสื่อ การฝึกอบรม กำหนดให้สอดคล้อง กับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกอบรม และให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดฝึกอบรมโดยแบบประเมิน ความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม แบบประเมินความ สอดคล้องของชุดฝึกอบรม และปรับปรุงตาม แนวนำ และได้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเป็นรายบุคคล กลุ่มอย่าง และกลุ่มใหญ่แล้วจึงนำไปประสิทธิ์ภาพชุด ฝึกอบรม ปรากฏว่าได้ค่า  $E_1/E_2 = 80.32/83.65$  ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์  $E_1/E_2 = 80/80$

**ตอนที่ 3 การพัฒนาครูโรงเรียน มัธยมศึกษา** ผู้จัดได้ประเมินขั้นตอนในการพัฒนา ชุดฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมที่ใช้ในตอนที่ 2 และนำ ไปใช้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คนพิจารณา และวิเคราะห์ ค่า ตัดขั้นความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่าทุกขั้นตอนมี ค่าอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00 ถือว่าใช้ได้

## สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้ชุดฝึกอบรม สรุปผลได้ ดังนี้

1. ความต้องการการพัฒนาครู ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 มี 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนา หลักสูตรโรงเรียน การพัฒนาระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับ มาก ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพการพัฒนาครูในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มี 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. ชุดฝึกอบรมครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีประสิทธิภาพ  $E_1/E_2 = 80.32/83.65$  ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์  $E_1/E_2 = 80/80$  และผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกอบรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. การพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษามี 8 ขั้นตอน คือ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบประเมินความต้องการและแบบสอบถามสภาพการพัฒนาครูปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถาม สร้างชุดฝึกอบรม หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม นำชุดฝึกอบรมไปปฏิบัติ ประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรม และเขียนรายงานผลการฝึกอบรมสำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป

## อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้พัฒนาผู้เข้าอบรมตามจุดประสงค์ของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการ

ฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในงานวิชาการ 4 ด้านได้แก่ การจัดทำหลักสูตรโรงเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งอภิปรายเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

### 1. การศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาครู

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน ตามความเห็นของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน มีแนวทางมาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ถึงโรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆ มีการให้ความรู้ ครุமากเพียงใดครุส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำหลักสูตรโรงเรียน ครุจึงมีความต้องการด้านหลักสูตรโรงเรียนผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545 : 152) ที่ได้วิจัยปัญหาด้านหลักสูตรโรงเรียน และพบว่าปัญหาอุปสรรคของการสร้างหลักสูตรโรงเรียน 2 ประเด็น คือ การขาดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานสร้างหลักสูตรโรงเรียนของบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในการสร้างหลักสูตรโรงเรียน และการขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรโรงเรียน ในทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับ รุ่งนภา นุตรวงศ์ และคณะ (2553 : 9-10) ที่ได้วิจัยนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และพบว่าปัญหาอุปสรรคในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน ให้ผลที่สอดคล้องสัมพันธ์กันถึงปัญหาอุปสรรคสำคัญในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ซึ่งพบว่าบุคลากรทั้งในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและระดับโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

**1.2 การศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาครูด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ตามความเห็นของบุคลากร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากถึงแม้ว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนมากเพียงใดก็ตามแต่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ จากผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมานี และคณะ (2545 : 3-12) ที่ได้วิจัยด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ และพบว่าการจัดการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนให้เจริญงอกงาม เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งถ่ายทอดเนื้อหา ไม่นเน้นกระบวนการ ซึ่งเป็นไปได้ที่ครูขาดแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนไปปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอน**

**1.3 การศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาครูด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนตามความเห็นของบุคลากร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนยังขาดการประเมินผลการเรียนที่ถูกต้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพราะครูมุ่งเน้นการประเมินจากข้อสอบมากกว่าการประเมินอย่างอื่น อีกทั้งครูยังเลือกใช้เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลการเรียนไม่ถูกต้อง ผลการวิจัยสอดคล้องกับ วิรช วรรธน์ (2537 : 5-11) ที่กล่าวถึงปัญหาในการวัดผลและประเมินผลว่าเกิดมาจากการสาเหตุสองประการ คือ ด้านครู และด้านเครื่องมือวัดผล แต่ปัญหาด้านบุคลากรมีความสำคัญมาก เพราะว่าจะเกี่ยวข้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัด**

ว่ามีคุณภาพหรือไม่ ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือ และสร้างเครื่องมือโดยตรง ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน มีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ในการการเลือกใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลการเรียน

**1.4 การศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับการพัฒนาครูและความต้องการพัฒนาตามความคิดเห็นของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีอายุราชการต่ำกว่า 15 ปี อายุราชการระหว่าง 15-30 ปี มีความสนใจในการวิจัยในชั้นเรียนน้อย อาจเป็นเพราะว่าเริ่มทำงานจึงไม่พบปัญหาในชั้นเรียนมากนักหรือแก้ปัญหาแล้วแต่ไม่รู้ว่าการแก้ปัญหานั้นคือการวิจัย และอาจคิดว่ายังไม่ถึงเวลาทำวิทยฐานะจึงยังไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ อนุวัติ คุณแก้ว (2546 : 38-43) ซึ่งได้วิจัยศึกษาสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในจังหวัดเพชรบูรณ์ และพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือ ครูขาดทักษะและประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน และขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา**

**2. คุณภาพของชุดฝึกอบรม เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในส่วนประกอบของชุดฝึกอบรม ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมและวิธีการ สื่อ และวิธีการวัดประเมินผล พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 (สำเริง บุญเรืองรัตน์, 2529 : 95) และมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลอง**

ใช้ได้ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือมากกว่า หรือเท่ากับ 3.50 (พวงรัตน์ พวงรัตน์, 2540 : 214) แสดงว่า ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ การนำหลักสูตรไปใช้ตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมี คุณภาพตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ทั้งนี้ได้ใช้หลักการพัฒนาชุดฝึกอบรม โดย ใช้หลัก ADDIE Model (Forest, 2014) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ วิเคราะห์ (Analysis – A) ออกแบบ (Design – D) พัฒนา (Development – D) ทดลอง ใช้ (Implementation – I) และประเมินผล (Evaluation – E) โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจสภาพและความ ต้องการพัฒนาครู เพื่อนำข้อมูลมากำหนดเป็นโครง ร่างหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัจุบัน เพื่อให้ได้ ร่างหลักสูตรที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย สื่อการอบรม คู่มือการฝึกอบรม ในความรู้ ใบกิจกรรม แบบ ทดสอบ ก่อนนำไปทดลองใช้มีการตรวจสอบความ เหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างชุดฝึก อบรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้าน 5 คน และปรับปรุง จึงนำไปทดลองใช้กับครูแบบรายบุคคล 3 คน และ แบบกลุ่มย่อย 10 คน โดยการทดลองแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วย โดย ต้องผ่านเกณฑ์ 80/80 อีกทั้งปรับปรุงให้มีความ ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบส่งผล ให้ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับอัลโลอา และคริสตินา (Ulloa & Cristina, 2014) ได้ศึกษา การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม ในกลุ่มนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ ไฟเฟอร์ (Pfeifer, 2014) ได้เปรียบเทียบผลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา

ทักษะการบริหารจัดการด้วยวิธีการฝึกอบรมที่แตก ต่างกัน และชmidt (Schmidt, 2014) ได้ศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจจาก การฝึกอบรม เพื่อพัฒนางานกับความพึงพอใจในงานโดยรวมพบ ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่ศึกษาส่วนใหญ่มี ขั้นตอนอยู่อย่างน้อย 4 ขั้นตอน และขั้นตอนที่มี ความคล้ายกัน คือ ขั้นแรกเป็นการการศึกษาข้อมูล พื้นฐานโดยศึกษาจากสภาพปัจุบันหากความต้องการ ในการพัฒนาตนเองของครู ขั้นตอนทำการสร้าง ชุดฝึกอบรมต้องคำนึงถึงปัญหาของครูทั้งทางด้าน การเรียนการสอนและในด้านสภาพความเป็นอยู่ เมื่อสร้างชุดฝึกอบรมแล้วต่อไปเป็นขั้นการทดลอง ใช้ และขั้นสุดท้ายงานวิจัย บางเรื่องเป็นขั้นการ ปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรม บางงานวิจัยเป็นขั้นการ ประเมินผลและติดตามผล และอาจเพิ่มขั้นตอนใน การทดลองฝึกอบรมอีกรึ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูหลัง จากฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ด้วยการนำสื่อ กิจกรรม ในงานอุปกรณ์มาใช้ได้อย่างเหมาะสมส่ง ผลให้ผู้ เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะชุดฝึกอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความหลากหลายและนำมาใช้ อย่างเป็นระบบทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับประสบการณ์ หลากหลาย สอดคล้องกับ สูเมร งามกนก (2549) ที่ได้วิจัยชุดฝึกอบรมเพิ่มอำนาจในการทำงานเพื่อ พัฒนาสมรรถนะเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและ แผน กระทรวงศึกษาธิการ พ布ว่า พบร่วมกันแล้ว จากการประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะใน การปฏิบัติงาน และด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติ งาน ใน การฝึกอบรมหลังการทดลอง สูงกว่าก่อน การทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2.2 ผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจสูงสุดฝึกอบรมระดับมากถึงมากที่สุดเฉลี่ยรวม 4.50 (ระดับมาก) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบและกิจกรรมที่น่าสนใจ มีการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่ครูให้ความสนใจ เหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในโรงเรียน อีกทั้งผู้วิจัยจัดการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ของ Jarvis (Jarvis, 1993 : 130-156) ที่กล่าวถึงหลักการสอนผู้ใหญ่ 3 วิธี คือ วิธีการสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง วิธีการสอนโดยนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง และวิธีการสอนโดยนักศึกษาเป็นศูนย์กลางรายบุคคล และหลักการฝึกอบรมผู้ใหญ่ จนลนี ชูติมาเทวนทร์ (2542 : 97) ดังนั้นการปฏิบัติกับผู้ใหญ่ไม่เหมือนกับเด็ก เพราะผู้ใหญ่สามารถในการรับผิดชอบได้ เคารพตนเอง และกำหนดวิถีของตนเอง หากมีการทำจริงปฏิบัติจริงจะ เปิดโอกาสให้ค้นพบตัวเองเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยบรรยายการเรียนรู้ท่องเมืองสายบาก ทั้งกายและใจ ธรรมชาติของผู้ใหญ่ชอบเรียนจากประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้เร็วกว่า และการอบรมผู้ใหญ่ ควรเริ่มต้นจากภาพรวมก่อน ต่อจากนั้นจึงระบุทีละขั้นตอน ตามด้วยการแสดงให้เห็นภาพรวม ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมได้แสดงออกอย่างเต็มที่ ได้ฝึกประสบการณ์ร่วมกัน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำกิจกรรมและชีวิตประจำวันได้

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการผลการวิจัยนำไปใช้

1. ควรนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปใช้กับพัฒนาครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดอื่นๆ โดยปรับใช้ให้เข้ากับบริบทโรงเรียนมัธยมศึกษานั้นๆ

2. ควรนำการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

3. ควรนำการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปใช้กับหน่วยงานการศึกษาในสังกัดอื่น เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานอาชีวศึกษา เป็นต้น

4. ควรทำความเข้าใจหลักชุดฝึกอบรมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษาหลักสูตรฉบับนี้ทุกขั้นตอน และควรศึกษารายละเอียดของหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมและวิธีดำเนินกิจกรรม รวมทั้งเตรียมอุปกรณ์และเอกสารประกอบให้พร้อมก่อนนำมาฝึกอบรม

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสำรวจความต้องการการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู เช่น ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรม เป็นต้น

2. ควรมีการประเมินและติดตามผลหลังการฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาการพัฒนาครูแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครูมากยิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- แขก มูลเดช. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้.  
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- จงกลนี ชุมมาเทวนทร์. (2542). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. กรุงเทพฯ : ที เอ ลิฟวิ่ง จำกัด.
- ฉันทนา กล่อมจิต. (2549, เมษายน - มิถุนายน). รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ.  
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2(2).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2545). การพัฒนากระบวนการการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับ  
คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แχنمมณี และคณะ. (2545). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน  
โดยการศึกษาแบบพหุกรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นิลรัตน์ นาภิใจพธุรัตน์. (2554). การพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสาหารับนักศึกษา โดยใช้กระบวนการ  
สอนแบบมีส่วนร่วม 4P. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- บุญชู ชลังชีรีร. (2549). การศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนระดับสถาน  
ศึกษา. ต้นมืออวันที่ 25 กรกฎาคม 2553 จาก [bet.obec.go.th/eqa/images/2010/concisenly\\_53.doc](http://bet.obec.go.th/eqa/images/2010/concisenly_53.doc)
- ประวิตร ชูศิลป์. (2542, มิถุนายน 16). ครุ กับ การพัฒนาคน. เดลินิวส์. หน้า 10.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).  
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งนภา นุตรวงศ์ และคณะ. (2553). สรุปผลการวิจัยนำร่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
พ.ศ. 2551. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
กระทรวงศึกษาธิการ.
- วารีรัตน์ แก้วอุไร. (2547, กันยายน - ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้.  
วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 12, (3). 43-58.
- วิรช วรรณรัตน์. (2537). การวิจัยในโรงเรียนและชั้นเรียน. วารสารการวัดผลการศึกษา. 17 : 44-49.
- ศักดิ์สิน ช่องดาวรุ่ง. (2554, มกราคม - มีนาคม). ยุทธศาสตร์ที่น่าจะนำมาสู่การจัดการมัธยมศึกษาที่ดี  
มีคุณภาพ. วารสารวิชาการ. 14(1) : 83-95.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (2556). การประชุมปฏิบัติ-การการพัฒนาคุณภาพ  
การศึกษาตามจุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. สืบคันเมื่อ 28 สิงหาคม  
2556, จาก <http://youtu.be/tnljFB8YIFI>.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2529). ทฤษฎีการวัดการและประเมินผลการศึกษา. ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : สยามศึกษา.
- สมเด็จ งามกนก. (2549). หลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มอำนาจในการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ วิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2545). การตรวจสอบ ติดตามและประเมินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเขตการศึกษา 1-12. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนิเทศงานแผนงานและวิจัย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจ្យาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ในจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- Forest, E. (2014). The ADDIE Model: Instructional Design. *Educational Technology*. Retrieved on 29 January, 2014, from <http://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design>.
- Jarvis, P. (1993). *Adult and Continuing Education: Theory and Practice*. Kent : Croom Helm Ltd.
- Pfeifer, L. J. (2014). A Comparison of the Effectiveness of Two Training Methodologies in the Development of Management Soft Skills. *Dissertation Abstracts International*. 65(4) : 223. Retrieved on 1 March, 2014 From <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3131574>.
- Schmidt, S.W. (2014). The Relationship Between Satisfaction with On-the-job Training and Overall Job Satisfaction. *Dissertation Abstracts International*. 65(3) : 864. Retrieved on 1 March, 2004, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3125426>.
- Ulloa, R. ; & Cristina, B. (2014). *Enhancing Teaming Skills in Engineering Students through Team Training*. 65(3) : 1028. Retrieved on 1 March, 2014. from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3126965>.